

HORTICULTURAL EXPERTISE GROUP

IMPROVEMENT CENTRE • EDUCATION • PROJECTS • CONSULTANCY

Korte impressie Het Nieuwe Belichte Telen

Willem Valstar
Teeltadviseur

17 maart 2011

Inhoud

- Aanleiding en doelstelling proof of principle
- Opzet proef
- Enkele resultaten
- Leerpunten tot nu toe

- Financiering:

Aanleiding en doelstelling

Hoog energie verbruiken in belichte teelten

Goede ervaringen met Het Nieuwe Telen in onbelichte teelt

Proof of principle

Onderzoeksvraag:

Is een energiebesparing van 30% (van 75 naar 50 a.e.m³/m²) mogelijk met behoud van productie?

Opzet van de proef

Geplant op 7 oktober 2010
2,5 plant/m², 1 op 1 geënt
Ras: Komeett, grove trostomaat

Groeilicht:

Topbelichting 110 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{sec}$ SONT

Tussenbelichting 85 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{sec}$ LED

2 proefvakken met 2 hoogtes van bovenste streng

Ontvochttingsinstallatie met buitenlucht, 9-10 m³/m²/uur

2 schermdoeken: verduisterings- en energiedoek

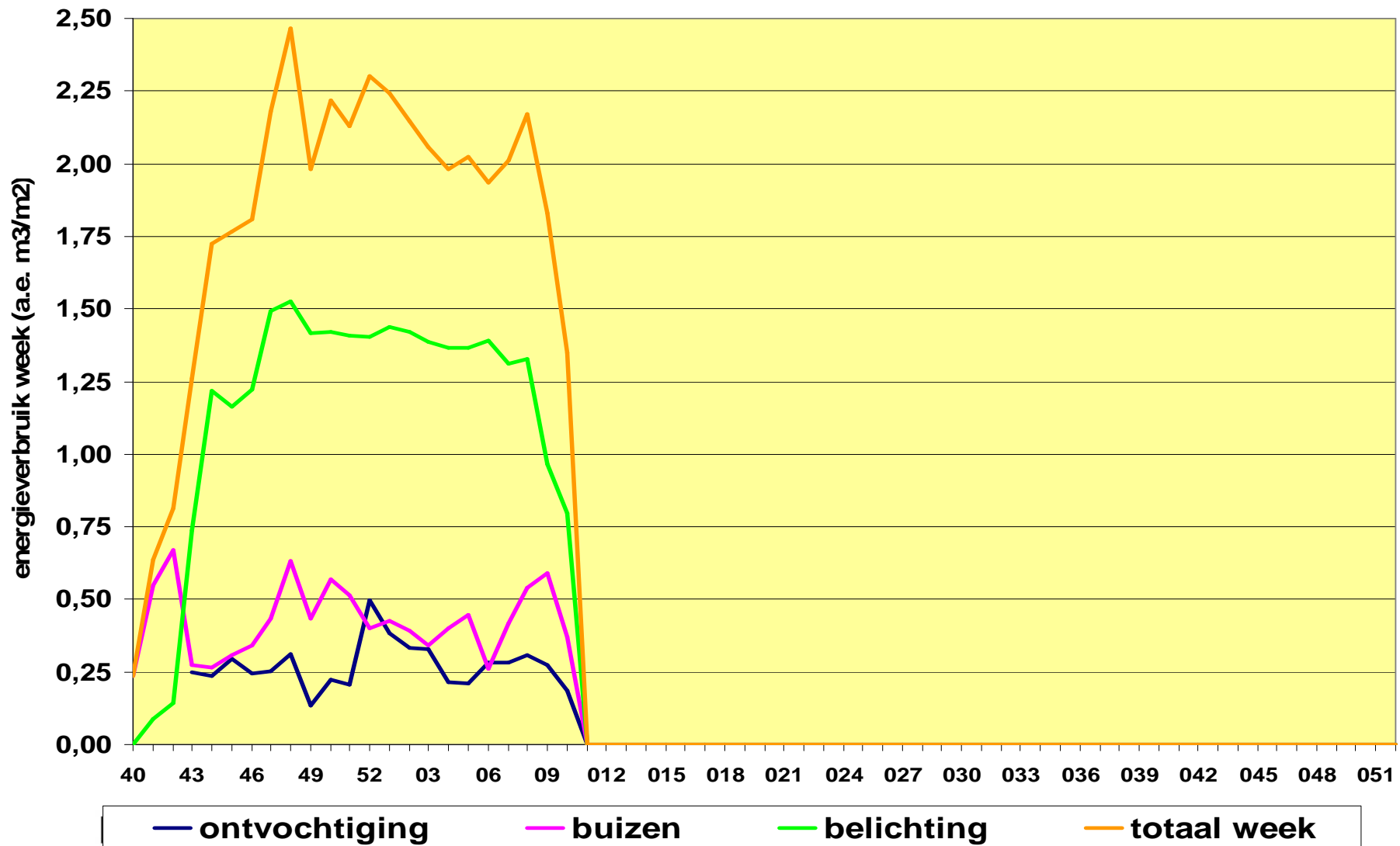
Opzet van de proef

Hoe 30% energie besparen?

- Hogere isolatie door dubbel schermdoek
- Ontvochtiging in zwaar geïsoleerde kas
- Optimaliseren lichtverdeling:
  - belichten met tussenbelichting (LED) in breed teeltsysteem, 30% efficiënter
  - verhouding top- en tussenbelichting
  - minder belichten dan de praktijk, 16 i.p.v. 18 uur per etmaal
- Primair stoken met de groeibuis

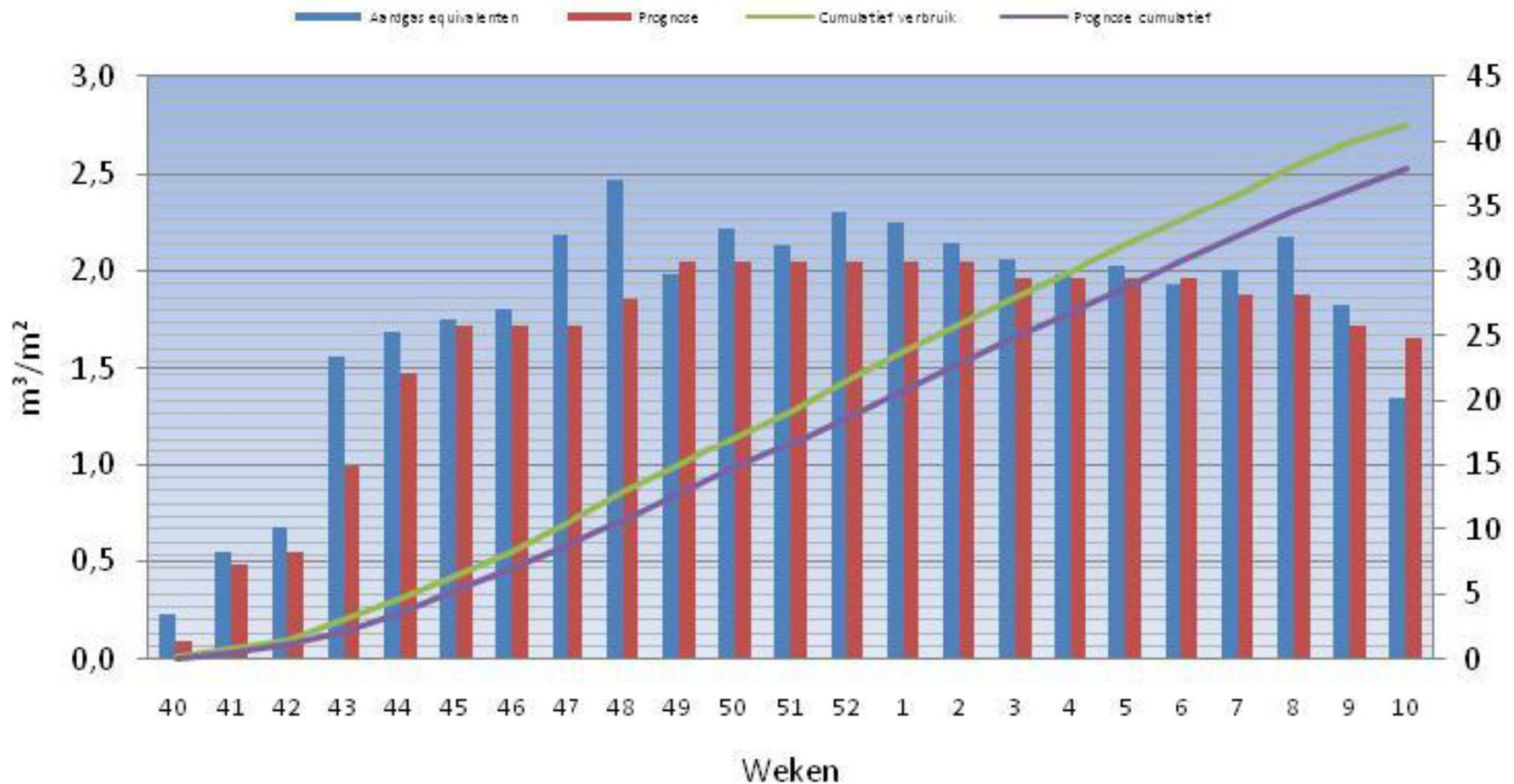
Resultaten: energieverbruik

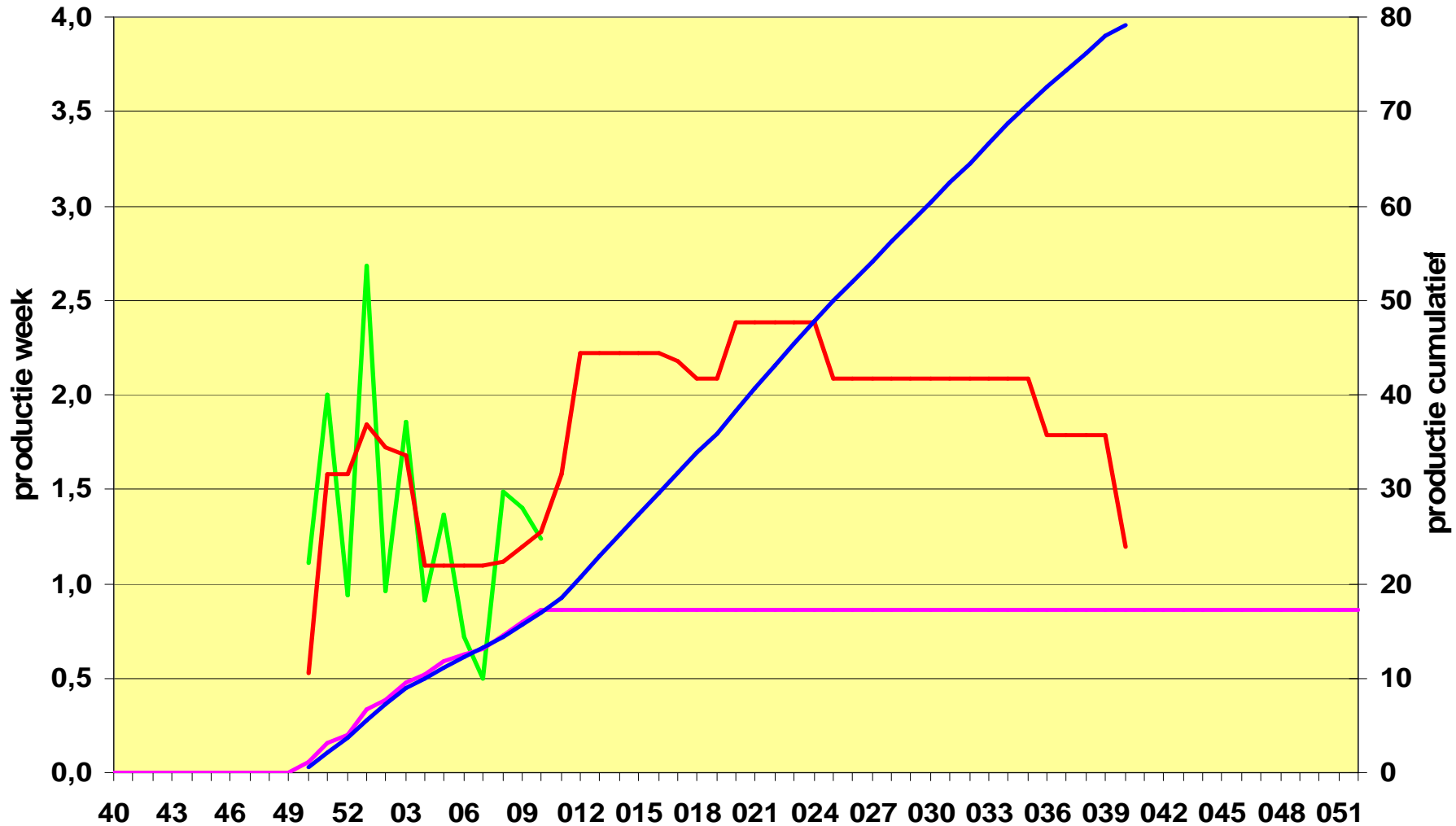
Resultaten energieverbruik

Energieverbruik afdeling 5

Resultaten: productie

Leerpunten tot nu toe

- Tot nu toe is 25% energie bespaard!
- Botrytis blijft een aandachtspunt
- Het Nieuwe Telen in de winter is anders dan in de zomer
- Met huidige capaciteit lijkt ontvochtiging goed mogelijk

Leerpunten tot nu toe

- Ontvochtiging kost meer energie dan we denken
- Belichte tomaten telen zonder (minimum) buis is mogelijk
- Minder buis gebruik leidt tot hogere behanglengte
- Telen op een breed teeltsysteem in de winter werpt zijn vruchten af

Vragen?

IMPROVEMENT CENTRE • EDUCATION • PROJECTS • CONSULTANCY

HORTICULTURAL EXPERTISE GROUP

www.greenq.nl

IMPROVEMENT CENTRE • EDUCATION • PROJECTS • CONSULTANCY